sreda, 19. maj 2021

P9_TA(2021)0240

Evropska strategija za povezovanje energetskih sistemov

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 19. maja 2021 o evropski strategiji za povezovanje energetskih sistemov (2020/2241(INI))

(2022/C 15/05)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 194,

— ob upoštevanju Pariškega podnebnega sporazuma z dne 12. decembra 2015,

— ob upoštevanju cilja Združenih narodov glede trajnostnega razvoja št. 7, da se do leta 2030 vsem zagotovi dostop do cenovno sprejemljivih, zanesljivih, trajnostnih in sodobnih virov energije,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. februarja 2016 z naslovom Strategija EU za ogrevanje in hlajenje (COM(2016)0051),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 28. novembra 2018 z naslovom Čist planet za vse – evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo (COM(2018)0773),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (COM(2019)0640),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. februarja 2020 o evropski strategiji za podatke (COM(2020)0066),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 10. marca 2020 o novi evropski industrijski strategiji (COM(2020)0102),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 8. julija 2020 z naslovom Gonilo za podnebno nevtralno gospodarstvo: strategija EU za povezovanje energetskega sistema (COM(2020)0299),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 8. julija 2020 z naslovom Strategija za vodik za podnebno nevtralno Evropo (COM(2020)0301),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 17. septembra 2020 z naslovom Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – Vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov (COM(2020)0562),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. oktobra 2020 z naslovom Val prenove za Evropo – ekologizacija stavb, ustvarjanje delovnih mest, izboljšanje življenj (COM(2020)0662),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. oktobra 2020 o strategiji EU za zmanjšanje emisij metana (COM(2020)0663),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. oktobra 2020 o stanju energetske unije (COM(2020)0950),

— ob upoštevanju poročila Komisije z dne 14. oktobra 2020 o napredku na področju konkurenčnosti sektorja čiste energije (COM(2020)0953),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. oktobra 2020 o napredku na področju energijske učinkovitosti (COM(2020)0954),

— ob upoštevanju poročila Komisije z dne 14. oktobra 2020 o napredku na področju energije iz obnovljivih virov (COM(2020)0952),

— ob upoštevanju poročila Komisije z dne 14. oktobra 2020 o cenah in stroških energije v Evropi (COM(2020)0951),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. novembra 2020 z naslovom Strategija EU za izkoriščanje možnosti energije iz obnovljivih virov na morju za podnebno nevtralno prihodnost (COM(2020)0741),

sreda, 19. maj 2021

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 25. junija 2019 o prihodnosti energetskih sistemov v energetski uniji, s katerimi naj bi zagotovili energetski prehod ter doseganje energetskih in podnebnih ciljev do leta 2030 in pozneje,

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 11. decembra 2020 o novem podnebnem cilju EU za leto 2030,

— ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 12. decembra 2019,

— ob upoštevanju pobude za vodik, ki jo je avstrijsko predsedstvo Sveta 17. in 18. septembra 2018 predstavilo v Linzu,

— ob upoštevanju pobude za trajnostno in pametno plinsko infrastrukturo za Evropo, ki jo je romunsko predsedstvo Svetu 1. in 2. aprila 2019 predstavilo v Bukarešti,

— ob upoštevanju Direktive Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije ([1]),

— ob upoštevanju Direktive 2006/66/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. septembra 2006 o baterijah in akumulatorjih ter odpadnih baterijah in akumulatorjih in razveljavitvi Direktive 91/157/EGS ([2]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2013 o smernicah za vseevropsko energetsko infrastrukturo in razveljavitvi Odločbe št. 1364/2006/ES in spremembi uredb (ES) št. 713/2009, (ES) št. 714/2009 in (ES) št. 715/2009 ([3]) (v nadaljnjem besedilu: uredba TEN-E),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1316/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope, spremembi Uredbe (EU) št. 913/2010 in razveljavitvi uredb (ES) št. 680/2007 in (ES) št. 67/2010 ([4]) (v nadaljnjem besedilu: uredba o instrumentu za povezovanje Evrope), ki je v postopku revizije,

— ob upoštevanju Direktive 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva ([5]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]),

— ob upoštevanju Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov ([7]) (v nadaljnjem besedilu: direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov),

— ob upoštevanju Direktive (EU) 2018/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spremembi Direktive 2012/27/EU o energetski učinkovitosti ([8]) (direktiva o energetski učinkovitosti),

— ob upoštevanju Direktive (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU ([9]),

---

([1]) UL L 283, 31.10.2003, str. 51.
([2]) UL L 266, 26.9.2006, str. 1.
([3]) UL L 115, 25.4.2013, str. 39.
([4]) UL L 348, 20.12.2013, str. 129.
([5]) UL L 307, 28.10.2014, str. 1.
([6]) UL L 328, 21.12.2018, str. 1.
([7]) UL L 328, 21.12.2018, str. 82.
([8]) UL L 328, 21.12.2018, str. 210.
([9]) UL L 158, 14.6.2019, str. 125.

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu z električno energijo ([10]),

— ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) št. 559/2014 z dne 6. maja 2014 o Skupnem podjetju za gorivne celice in vodik 2 ([11]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. marca 2019 o podnebnih spremembah – evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo v skladu s Pariškim sporazumom ([12]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. novembra 2019 o izrednih podnebnih in okoljskih razmerah ([13]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. novembra 2019 o konferenci OZN o podnebnih spremembah za leto 2019 v Madridu (Španija) (COP 25) ([14]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru ([15]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 2. julija 2020 o celovitem evropskem pristopu k shranjevanju energije ([16]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. julija 2020 o spremembi smernic za vseevropsko energetsko infrastrukturo ([17]),

— ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za promet in turizem,

— ob upoštevanju poročila Odbora za industrijo, raziskave in energetiko (A9-0062/2021),

A. ker so Parlament, Svet in Komisija podprli cilj za podnebno nevtralno gospodarstvo do leta 2050 v skladu s Pariškim sporazumom ter na osnovi pravičnosti in najboljših razpoložljivih znanstvenih dognanj, da bi dvig globalne temperature omejili na 1,5 °C nad predindustrijsko ravnjo;

B. ker je Komisija predlagala skupni cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030, Parlament pa je podprl cilj glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030 za 60 %;

C. ker je poročilo o stanju energetske unije iz leta 2020 pokazalo, da povpraševanje po energiji v EU na splošno sicer upada, se pa povečuje v nekaterih sektorjih, kot je prometni sektor ter informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT);

D. ker na stavbe odpade približno 40 % skupne porabe energije v EU in 36 % emisij toplogrednih plinov iz energije, na IKT pa 5 do 9 % svetovne porabe električne energije;

E. ker je 70 % primarne energije, porabljene v EU v letu 2017, izhajalo iz fosilnih goriv (nafta, zemeljski plin in premog) ([18]);

F. ker naj bi po ocenah Mednarodne agencije za energijo energetski sektor ustvaril približno tretjino svetovnih emisij metana;

G. ker je za doseganje podnebne nevtralnosti potreben prehod s sistema, ki temelji predvsem na fosilnih gorivih, na visoko energijsko učinkovit in podnebno nevtralen sistem, ki temelji na obnovljivih virih energije;

H. ker povezovanje energetskega sistema zahteva usklajeno načrtovanje in delovanje energetskega sistema kot celote, ki zajema več nosilcev energije, povezano infrastrukturo in vse končne odjemalce;

([10]) UL L 158, 14.6.2019, str. 54.
([11]) UL L 169, 7.6.2014, str. 108.
([12]) UL C 23, 21.1.2021, str. 11.
([13]) Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0078.
([14]) Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0079.
([15]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0005.
([16]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0198.
([17]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0199.
([18]) Poročilo Eurostata za leto 2019 o statistiki energetike, prometa in okolja: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10165279/KS-DK-19-001-EN-N.pdf/76651a29-b817-eed4-f9f2-92bf692e1ed9.

sreda, 19. maj 2021

I. ker lahko povezovanje energetskih sistemov prinese rešitve za številne izzive, ki izhajajo iz energetskega prehoda, zlasti razogljičenje, optimizacijo in uravnovešenje energetskih omrežij, in tako zagotavlja zanesljivost oskrbe in spodbuja strateško avtonomijo EU;

J. ker bodo za dvojni zeleni in digitalni prehod energetskih omrežij potrebne doslej največje javne in zasebne naložbe v posodobitev infrastrukture ter uvajanje nove infrastrukture, kjer je to potrebno, pa tudi naložbe v obnovo stavb ter raziskave in razvoj;

K. ker lahko povezovanje energetskih sistemov pospeši prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo in si obenem prizadeva ohraniti stroške za evropske državljane, uradne organe in podjetja na realni ravni, hkrati pa okrepi energetsko varnost, varuje zdravje in okolje ter spodbuja rast, inovacije in vodilni položaj v industriji na svetovni ravni; ker je treba izvajati stroškovno učinkovito povezovanje energetskih sistemov;

L. ker bi bilo treba v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ učinkovito izvajati pri načrtovanju ponudbe in povpraševanja na področju energije ter pri političnih in naložbenih odločitvah, kar pomeni, da bi bilo treba vsako odločitev sistematično oceniti glede na alternativne stroškovno učinkovite, tehnično, ekonomsko in okoljsko sprejemljive ukrepe za energijsko učinkovitost;

M. ker je kriza zaradi covida-19 pokazala, da je zanesljiv, varen in prožen energetski sistem ključnega pomena; ker so dodatni stroški električne energije in ogrevanja povečali pritisk na gospodinjstva;

1. podpira usmeritev, ki jo je Komisija opredelila v svojem sporočilu o strategiji za povezovanje energetskih sistemov, in sicer kaskadno prednostno razvrstitev energijske učinkovitosti in varčevanja, razogljičenje končnih uporabnikov z neposredno elektrifikacijo in nizkoogljičnimi gorivi iz obnovljivih virov za primere, kjer ni druge možnosti; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo izvajanje skladnega dolgoročnega pristopa v duhu solidarnosti in sodelovanja ter oblikovanje stabilnega regulativnega okvira za zadevne sektorje in družbo kot celoto; poudarja, da bo imel zasebni sektor skupaj z javnim sektorjem ključno vlogo pri uspešnem in učinkovitem izvajanju te strategije ter bo podpiral izgradnjo energetskega sistema, ki bo EU spodbujal, da bo najpozneje do leta 2050 dosegla podnebno nevtralnost;

2. meni, da lahko ta strategija prispeva k določitvi poti za dosego podnebnih ciljev Unije, hkrati pa zagotavlja dostopnost ter cenovno ugodnost energije in zanesljivost oskrbe z energijo z razvojem krožnega, visoko energijsko učinkovitega, integriranega, povezanega, odpornega, pametnega, multimodalnega, pravičnega in razogljičenega sistema; poudarja, da bi morala biti s to strategijo, zlasti po pandemiji covida-19, določena vizija, ki bo podpirala podnebno nevtralno gospodarstvo, hkrati pa krepila energetsko varnost in konkurenčnost, spodbujala ustvarjanje delovnih mest ter mala in srednja podjetja, varovala zdravje in okolje ter spodbujala trajnostno rast in inovacije;

3. opozarja, da je pomembno upoštevati raznolikost nacionalnih energetskih sistemov in izzivov; spodbuja Komisijo, naj preuči različne načine razogljičenja, ki lahko vsaki državi članici pomagajo uporabiti najučinkovitejše rešitve za razogljičenje v skladu z njihovimi potrebami in viri;

Zagotovitev optimizacije in razogljičenja energetskih sistemov

4. ponovno izraža podporo načelu, da je energijska učinkovitost na prvem mestu, zato je treba dati prednost varčevanju z energijo in povečanju učinkovitosti; opozarja, da krožnost in neposredna elektrifikacija, kjer je to mogoče, predstavljata pomembno pot k razogljičenju; poudarja, da je treba razviti odporen in podnebno nevtralen energetski sistem ob upoštevanju načela stroškovne učinkovitosti; poudarja, da je potreben portfelj podnebju prijaznih rešitev, ki bo omogočil tržno uspešnost najbolj energijsko in stroškovno učinkovitih tehnologij in pomagal zmanjšati ogljični odtis ter prispevati k spodbujanju energetske neodvisnosti v Uniji;

5. poudarja, da povečana prizadevanja na področju energijske učinkovitosti prinašajo številne koristi, kot so zmanjšanje odvisnosti od uvoza energije, nižji računi za porabo, večja konkurenčnost industrije, pa tudi splošne podnebne in okoljske koristi;

6. poziva Komisijo, naj oceni možnost, da načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ uporabi v prihodnjih revizijah zakonodaje in metodologiji Unije ter v novih pobudah, zlasti pri načrtovanju scenarijev in infrastrukture ter analizi stroškov in koristi, ter s priporočili državam članicam o njihovi nacionalni zakonodaji;

7. ugotavlja, da se v vodnem sektorju porabi veliko energije; poziva Komisijo, naj razmisli o ukrepih za energetsko učinkovitost za vodni sektor EU in možnosti uporabe očiščene odpadne vode kot vira obnovljive energije na kraju samem v okviru povezovanja energetskih sistemov;

8. ugotavlja nezadosten napredek držav članic in Unije kot celote pri energijski učinkovitosti in prenovi stavb, kot je predstavljen v poročilu o napredku na področju energijske učinkovitosti za leto 2020; poziva Komisijo, naj revidira cilje iz direktive o energetski učinkovitosti, da bodo po temeljiti oceni učinka bolj usklajeni s podnebnimi cilji, pri tem pa naj upošteva njena priporočila v okviru procesa upravljanja energetske unije in načrta za uresničitev podnebnih ciljev; poziva Komisijo, naj pregleda obstoječe ukrepe in sprejme bolj ciljno usmerjene politike, zlasti v sektorjih, kjer ni bil dosežen zadosten napredek, kot je prometni sektor; v zvezi s tem pozdravlja strategijo za val prenove in prihodnjo revizijo Direktive (EU) 2018/844 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 2010/31/EU o energetski učinkovitosti stavb in Direktive 2012/27/EU o energetski učinkovitosti ([19]); opozarja, da je treba oceniti učinke revidiranih ciljev na podjetja, zlasti na mala in srednja podjetja;

9. poziva Komisijo, naj razširi načelo energijske učinkovitosti na celotno vrednostno verigo in na vse oblike končne uporabe kot stroškovno učinkovit način za zmanjšanje emisij; poziva Komisijo, naj pri reviziji uredbe TEN-E in Uredbe (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 ([20]) predlaga konkretne pobude za zmanjšanje izgub energije vzdolž prenosnih in distribucijskih omrežij;

10. pozdravlja novo strategijo EU za metan; opozarja, da je nujno hitro uvesti sisteme za spremljanje emisij metana, ki bodo temeljili na satelitskih tehnologijah za opazovanje, kot so tiste, ki so bile razvite v okviru programa Copernicus; poziva Komisijo, naj predlaga ukrepe za nadaljnje zmanjšanje emisij metana v energetskem sektorju; pozdravlja predlog Komisije za obvezno merjenje, poročanje in preverjanje ter odkrivanje in popravljanje puščanja;

11. poudarja potencial ponovne uporabe odpadkov, zlasti energije in odpadne toplote iz industrijskih procesov, bioloških odpadkov, stavb in podatkovnih središč; poudarja trajnostno proizvodnjo energije, ki izvira iz kmetijstva, porabe hrane in gozdarstva; poziva Komisijo in države članice, naj pri nadaljnji reviziji okvirne direktive o odpadkih ([21]) razvijejo učinkovite spodbude in poslovne modele za izkoriščanje industrijske odpadne toplote in neizogibne odpadne toplote v toplotnih omrežjih ali njeno skladiščenje;

12. opozarja na izzive pri razogljičenju ogrevanja in hlajenja; poziva k nadaljnjemu izvajanju strategije za ogrevanje in hlajenje, med drugim tudi pri reviziji direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov in direktive o energetski učinkovitosti, ter k oblikovanju omogočitvenega okvira pri reviziji smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ([22]); poudarja potencial visoko učinkovitih nizkotemperaturnih omrežij za daljinsko ogrevanje 4. in 5. generacije; ugotavlja, da lahko imajo pomembno vlogo pri stroškovno učinkovitem razogljičenju ogrevanja v mestnih in industrijskih območjih; pozdravlja dejstvo, da bodo omrežja za daljinsko ogrevanje in hlajenje upravičena do financiranja v skladu z revidirano uredbo o instrumentu za povezovanje Evrope, in poziva, naj se vključijo kot potencialni projekti skupnega interesa v okviru uredbe TEN-E; poleg tega poziva Komisijo, naj toplotno infrastrukturo in shranjevanje toplote upošteva pri pripravi desetletnega razvojnega načrta omrežja za Evropsko mrežo operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo (ENTSO-E) in Evropsko mrežo sistemskih operaterjev prenosnih omrežij zemeljskega plina (ENTSO-G); z zaskrbljenostjo ugotavlja nizko stopnjo zamenjave starih in neučinkovitih ogrevalnih sistemov; pozdravlja sedanjo revizijo sekundarne zakonodaje o označevanju energijske učinkovitost in okoljsko primerni zasnovi grelnikov in hladilnikov za prostore in vodo; poudarja potencial digitalnih orodij za pametno upravljanje energije, pri čemer pa je treba zagotoviti kibernetsko varnost in varstvo podatkov;

13. želi opozoriti, da bodo v okviru energetskega prehoda potrebne letne naložbe v infrastrukturo v višini od 520 do 575 milijard EUR ter sorazmerna in učinkovita uporaba energije iz obnovljivih virov; poziva Komisijo, naj oblikuje vključujoče, povezano in realistično načrtovanje scenarijev, pri čemer naj v skladu z naložbenim načrtom za trajnostno

([19]) UL L 156, 19.6.2018, str. 75.
([20]) UL L 280, 28.10.2017, str. 1.
([21]) Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).
([22]) Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

Evropo upošteva tudi energijsko učinkovitost in povezovanje energetskih sistemov; ugotavlja, da je treba upoštevati merila za trajnostne naložbe iz Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ([23]) in da so potrebna finančna orodja, ki so popolnoma v skladu s podnebnimi in energetskimi cilji za leto 2030 in podnebno nevtralnostjo najpozneje do leta 2050, da se zagotovi, da ne bo prišlo do nasedlih naložb; poudarja, da imajo različni evropski programi in finančni instrumenti ključno vlogo pri spodbujanju energetskega prehoda; poudarja, da je treba zagotoviti, da bo uporaba virov energije, kot je zemeljski plin, samo prehodne narave, saj je cilj uresničiti podnebno nevtralnost; poudarja, da bi bilo treba pri povezovanju sistemov čim bolj izkoristiti obstoječo energetsko infrastrukturo, ki lahko pomaga pri stroškovno učinkovitem prehodu v številnih sektorjih;

14. ponovno poudarja, da je treba vnaprej predvideti potrebe po ukrepih za energijsko učinkovitost, povezovanju sistemov ali novi infrastrukturi za proizvodnjo, medsebojno povezanost, prenos, distribucijo, shranjevanje in pretvorbo energije ter izvesti ustrezne predhodne ocene, da bi zagotovili optimalno uporabo obstoječe energetski infrastrukture v podnebno nevtralnem gospodarstvu, in hkrati zagotoviti gospodarsko, okoljsko in socialno vzdržnost in njeno stroškovno učinkovitost ter preprečiti učinke vezanosti in nasedlih naložb; poudarja, da je pomembno spoštovati načelo tehnološke nevtralnosti pri tehnologijah, ki so potrebne za doseganje podnebne nevtralnosti, saj so za nekatere tehnologije, ki jih bomo potrebovali v bližnji prihodnosti, še vedno potrebne naložbe v raziskave in razvoj; meni, da bi bilo treba pred izgradnjo vsakega infrastrukturnega projekta pripraviti alternativni scenarij na podlagi zmanjšanja povpraševanja in/ali sektorskega povezovanja;

15. pozdravlja objavo nove strategije EU za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov na morju; poudarja, da je hiter razvoj energetskih otokov na morju ključnega pomena za doseganje našega cilja glede zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov do leta 2030; meni, da je ta strategija priložnost za povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov in neposredne uporabe električne energije ter podporo neposredne elektrifikacije, na primer s pomočjo vodika in sintetičnih goriv; zato poziva k celoviti reviziji zakonodaje EU o energetski infrastrukturi in ciljno usmerjeni reviziji ustreznih smernic o državni pomoči, da bi spodbudili uporabo vseh obnovljivih virov energije; opozarja na potencial, ki ga ima dodatno izkoriščanje sončne energije na ravni distribucije za državljane, industrijo in javni sektor; poziva države članice, naj poenostavijo postopke za pridobitev dovoljenja in odpravijo upravne ovire za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov;

16. poziva Komisijo, naj ponovni pregled uredbe TEN-E izkoristi za to, da jo v celoti uskladi s ciljem podnebne nevtralnosti; poudarja, da bi bilo treba v cilje uredbe in 10-letno načrtovanje razvoja omrežja vključiti načela zmanjšanja emisij, digitalizacije in povezovanja energetskih sistemov, pa tudi daljši časovni okvir načrtovanja, ki bo usklajen s ciljem podnebne nevtralnosti, da bi se med drugim izognili nasedlim stroškom; poudarja, da lahko naložbe v digitalizacijo obstoječe infrastrukture znatno izboljšajo njeno upravljanje z uporabo digitalnih dvojčkov, algoritmov ali umetne inteligence; podpira razširitev področja uporabe uredbe na energetsko infrastrukturo, kot je infrastruktura za shranjevanje in vodik; poziva k celostnemu in usklajenemu načrtu omrežja, v katerega bodo vključeni vsi nosilci energije in vsa infrastruktura; poudarja, da je treba infrastrukturo energetskih sistemov povezati z digitalnim in prometnim sistemom;

17. spodbuja Komisijo, naj pri reviziji direktive o spodbujanju energije iz obnovljivih virov predlaga ambicioznejše ukrepe in cilje, da bi na podlagi temeljite ocene učinka povečala delež energije iz obnovljivih virov v vseh sektorjih; poudarja, da je treba pospešiti prehod na energetski sistem, ki bo temeljil na energiji iz obnovljivih virov, in hitreje elektrificirati sektorje končne uporabe, pri čemer je treba upoštevati stroškovno in energijsko učinkovitost;

18. pozdravlja sprejetje strategije za val prenove za Evropo, ki bo pospešila sprejemanje ukrepov za energijsko učinkovitost in učinkovito rabo virov ter večje uveljavljanje obnovljivih virov v stavbah po vsej EU; poziva Komisijo in države članice, naj upoštevajo sinergije med energetskim sektorjem in gradbeništvom za doseganje podnebne nevtralnosti; poudarja, da bo prenova obstoječega stavbnega fonda dopolnjevala razogljičenje proizvodnje energije;

19. priznava napredek, ki je bil doslej dosežen na področju povezovanja energetskih trgov EU s trgi pogodbenic Energetske skupnosti; poudarja, da je pomembno spodbujati sodelovanje na področju energije iz obnovljivih virov; poudarja, da je treba pri prihodnji reviziji direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov okrepiti mehanizme čezmejnega sodelovanja;

([23]) UL L 198, 22.6.2020, str. 13.

20. pozdravlja sprejetje evropske strategije za vodik; poudarja, da bi bilo prednost treba dati izgradnji oskrbovalne verige z vodikom iz obnovljivih virov v Evropi, da bi spodbudili prednosti prvega na trgu, konkurenčnost industrije in varnost oskrbe z energijo; je prepričan, da lahko vodik, proizveden iz obnovljivih in nizkoogljičnih virov, prispeva k zmanjšanju trajnih emisij, kot so emisije iz industrijske proizvodnje in težkega tovornega prometa, v katerih so možnosti neposredne elektrifikacije morda omejene zaradi nizke stroškovne učinkovitosti ali tehničnih, socialnih in okoljskih razlogov; želi opomniti, da je treba pospešiti razogljičenje obstoječega načina proizvodnje vodika; podpira začetek pomembnih projektov skupnega evropskega interesa za vodik; poziva Komisijo, naj razvije celovit okvir za razvrščanje in certificiranje plinastih nosilcev na podlagi prihrankov emisij toplogrednih plinov v celotnem življenjskem ciklu in trajnostnih meril v skladu s pristopom iz direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov; poudarja, da je takšna razvrstitev izredno pomembna za udeležence na trgu, uradne organe in potrošnike; poudarja, da je treba razviti trden okvir in ustrezno izhodišče, da se zagotovi uporaba zadostnih dodatnih zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov sorazmerno s potrebami po obnovljivem vodiku; poziva Komisijo, naj te raznolike potrebe upošteva v svojih prihodnjih zakonodajnih predlogih; poziva Komisijo, naj zagotavlja pravično in učinkovito konkurenco med vodikom, uvoženim od mednarodnih partnerjev, in vodikom, proizvedenim v EU;

21. poudarja vlogo, ki bi jo lahko imelo zajemanje, shranjevanje ter uporaba ogljikovega dioksida (CCS/U) za doseganje ciljev evropskega zelenega dogovora; podpira celovit okvir politike in sistem spodbud za uporabo varnih naprav CCS/U, ki prispevajo k neto zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, da bi težka industrija postala podnebno nevtralna, kjer ni možnosti za neposredno zmanjšanje emisij; pozdravlja predlog Komisije, da bi sklicali letni evropski forum o zajemanju, uporabi in shranjevanju ogljika v okviru industrijskega foruma o čisti energiji za nadaljnjo preučitev možnosti spodbujanja takih projektov; opozarja, da je treba dati prednost zmanjšanju neposrednih emisij ter ukrepom za ohranjanje in izboljšanje naravnih ponorov in zbiralnikov v EU, na primer s trajnostnim gospodarjenjem z gozdovi;

22. poudarja, da lahko promet bistveno olajša uvedbo energije iz obnovljivih virov; poziva Komisijo in države članice, naj predlagajo ugoden politični okvir in ambiciozne cilje, ki bodo temeljili na načelu tehnološke nevtralnosti med tehnologijami, potrebnimi za doseganje podnebne nevtralnosti, za pravičen, cenovno dostopen in uravnotežen prehod na razogljičenje vseh vrst potniškega in tovornega prometa, vključno z javnimi voznimi parki in omrežji, cestnim, pomorskim, kopenskim, železniškim in zračnim prometom, predvsem z elektrifikacijo, in kjer to ni mogoče, trajnostno proizvedena goriva; pozdravlja napoved Komisije v reviziji Direktive 2014/94/EU glede namestitve milijona polnilnih postaj za električna vozila; poziva Komisijo, naj proizvajalce avtomobilov spodbuja, da omogočijo polnjenje vozilo-omrežje; poudarja, da je treba prilagoditi omrežja za elektrifikacijo in infrastrukturo za alternativna goriva za evropski vozni park ter podpreti druge rešitve, ki jih je že mogoče uvesti, zlasti v prometnih vozliščih; poudarja možnosti notranjega sodelovanja v zvezi z razogljičenjem čezmejnega prometa; v zvezi s tem poudarja, da imata prometna skupnost in Komisija odločilno vlogo pri ustvarjanju sinergij s sosednjimi državami in pospeševanju prenosa standardov EU o emisijah iz prometa; poudarja, da je javni promet pomemben za zmanjšanje povpraševanja po energiji ter da je treba razviti in širiti razogljičen javni promet, tako na mestnih kot tudi podeželskih območjih;

23. poudarja, da obstajajo sektorji, ki porabljajo vedno več energije, kot so prometni sektor, turistični sektor ter sektor IKT; podpira Komisijo pri tem, da bo preučila sinergije med omrežji za daljinsko ogrevanje in hlajenje ter viri neizogibne odpadne toplote; pozdravlja zavezo v digitalni strategiji EU, da bodo podatkovna središča do leta 2030 postala podnebno nevtralna; poziva Komisijo, naj predlaga akcijski načrt za udeležbo turističnega sektorja v procesu povezovanja energetskega sistema, med drugim s spodbujanjem železniškega turizma, mehke in električne mobilnosti in oblikovanjem skupnosti s krožnim energetskim sistemom v trajnostnem turizmu;

Zagotovitev ravnovesja energetskih sistemov

24. ugotavlja, da bo ohranjanje ravnovesja elektroenergetskih omrežij ter upravljanje koničnih obremenitev in proizvodnje bolj težavno s čedalje bolj decentralizirano mešanico proizvodnje energije iz čedalje bolj obnovljivih virov, in v zvezi s tem poudarja vlogo prilagajanja odjema, shranjevanja in pametnega upravljanja energije; poudarja, da ima prehod na decentralizirano proizvodnjo energije številne koristi: spodbuja lahko uporabo lokalnih virov energije, kar vodi k večji lokalni varnosti oskrbe z energijo, razvoju skupnosti in kohezije z zagotavljanjem novih virov dohodka in ustvarjanjem novih delovnih mest; želi opomniti, da lahko države članice same določajo svojo mešanico virov energije, katere raznolikost je bistvena za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe;

25. poudarja, da so medsebojne povezave pomembnejše kot kdaj koli prej za zagotavljanje prevoza energije iz obnovljivih virov na območja, kjer bo povpraševanje največje, in za zagotovitev ravnovesja energetskega sistema kot celote; poudarja, da je treba čim bolj povečati trgovanje z energijo in določiti obvezno uporabo vsaj 70 % obstoječe zmogljivosti medsebojnih povezav iz člena 16(8) Uredbe (EU) 2019/943; poudarja, da bi morale Komisija in zadevne države članice sprejeti učinkovite ukrepe za odpravljanje pomanjkanja povezovalnih vodov na morju, ker imam energija na morju vse večjo vlogo v integriranem energetskem sistemu;

26. obžaluje, da številne države članice še niso dosegle cilja 10-odstotne medsebojne električne povezanosti do leta 2020; pozdravlja predlog Komisije, da se cilj medsebojne elektroenergetske povezanosti do leta 2030 poveča na 15 %, pod pogojem, da se bo s seznamom projektov skupnega interesa bolje podpiralo nacionalne naložbe; spodbuja Komisijo, naj ponovno zažene delo skupine strokovnjakov o ciljih medsebojne povezanosti;

27. ugotavlja, da bi bilo treba infrastrukturo elektroenergetskih omrežij nadalje izboljšati z digitalizacijo in avtomatizacijo, da bi sistemu omogočili prožnost in izkoristili sinergije z drugimi energetskimi vektorji; pozdravlja napoved Komisije o akcijskem načrtu za digitalizacijo energetike, da bi razvili konkurenčen trg za digitalne energetske storitve, ki bi zagotavljal zasebnost in suverenost podatkov ter podpiral naložbe v digitalno energetsko infrastrukturo; poudarja, da bodo pametna omrežja omogočila čedalje večji prodor decentralizirane in prožne energije iz obnovljivih virov ter zelo medsebojno povezan elektroenergetski sistem;

28. poudarja, da so evropske zmogljivosti za shranjevanje energije bistven vir prožnosti in zanesljivosti oskrbe; poudarja, da je treba zmanjšati regulativne ovire za nameščanje opreme za shranjevanje; poziva Komisijo, naj oceni, kako zmanjšati stroške davkov in dajatev na energetski prehod in shranjevanje energije, in naj v prihodnji reviziji Direktive 2003/96/ES odpravi morebitno dvojno obdavčitev projektov shranjevanja; opozarja, da je treba zagotoviti polno interoperabilnost različnih sistemov prevoza in shranjevanja, tudi tistih, ki so čezmejnega pomena in ki so povezani s tretjimi državami; poziva Komisijo, naj to direktivo revidira, pri čemer naj prepreči neupravičeno izkrivljanje trga na račun drugih virov energije in škodljive učinke na potrošnike;

29. poziva države članice, naj izboljšajo dostop do kapitala za vse projekte shranjevanja energije, pri čemer naj bo poudarek na posodobitvi obstoječe infrastrukture; poziva Komisijo, naj nadalje upošteva potrebo po vključitvi infrastrukture za shranjevanje na naslednji seznam projektov skupnega interesa in v pregled smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo;

30. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je EU močno odvisna od uvoza litij-ionskih baterij; zato pozdravlja pristop, opredeljen v strateškem akcijskem načrtu za baterije ([24]), zlasti diverzifikacijo virov surovin, razvoj alternativ redkim zemljam, polno uporabo trgovinskih politik EU za zagotavljanje trajnostne in zanesljive oskrbe, razvoj spodbud za krožnost ter ustanovitev evropskega zavezništva za baterije;

31. pozdravlja dopolnilno vlogo, ki jo lahko imajo tehnologije pretvorbe električne energije v druge namene (power-to-x) pri uravnovešenju omrežij za odpravo infrastrukturnih ozkih grl, prenosu energije ter zagotavljanju prožnosti in sezonskega shranjevanja toplote in električne energije, saj ju je enostavno vključiti v obstoječo infrastrukturo; je prepričan, da bodo te tehnologije prispevale k vključevanju vse večjega deleža proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov; ugotavlja, da je treba razviti zmogljivosti za shranjevanje vodika;

32. poudarja, da je pomembna medsebojna povezanost operaterjev omrežij in njihovo sodelovanje; pozdravlja ustanovitev regionalnih koordinacijskih centrov v skladu z Uredbo (EU) 2019/943; meni, da bi morali operaterji prenosnih sistemov pri prihodnjem načrtovanju omrežij uporabiti celovit in medsektorski pristop ter zagotavljati skladnost s podnebnimi in energetskimi cilji ter nacionalnimi energetskimi in podnebnimi načrti;

33. poudarja prednosti večstranskega sistema, v katerem imajo potrošniki dejavno vlogo pri oskrbi z energijo; opozarja, da morajo države članice zagotoviti, da imajo vsi državljani pravico do proizvodnje, porabe in shranjevanja lastne energije kot posamezniki ali skupnost, in v zvezi s tem poudarja vlogo, ki jo imajo možnosti prožnosti pri prehodu z energetskega

([24]) Priloga II k sporočilu Komisije z dne 17. maja 2018 z naslovom Evropa v gibanju: Trajnostna mobilnost za Evropo: varna, povezana in čista (COM(2018)0293).

sistema, temelječega na oskrbi, na energetski sistem, temelječ na povpraševanju, saj omogočajo dejavne potrošnike za prilagajanje odjema prek digitalnih rešitev, ki so popolnoma skladne s splošno uredbo o varstvu podatkov ([25]); poziva Komisijo in države članice, naj preučijo različne možnosti za nadaljnje spodbujanje razvoja evropskega trga, da bo zagotovljena prožnost pri prilagajanju odjema, med drugim s skupnimi standardi za prožnost končne uporabe ter oceno morebitnih koristi in učinkov na stroške energetskega sistema; pozdravlja prožne povezane energetske sisteme, katerih cilj je optimizacija sektorja daljinskega ogrevanja/hlajenja ter uporaba visoko učinkovite in prožne soproizvodnje in ki prispevajo k zagotovitvi ravnovesja električnega omrežja, stroškovno učinkoviti uporabi obnovljivih virov energije in povezovanju odpadne toplote na lokalni/regionalni ravni; poziva k hitremu izvajanju Direktive (EU) 2019/944 in njenih določb o prilagajanju odjema;

34. poudarja vlogo, ki jo lahko ima električna mobilnost kot oblika pametnega povezovanja energetskih in prometnih sektorjev, tako da izkoristi prožnost, ki jo ta omogoča; poudarja, da ima elektrifikacija prometnega sektorja potencial za povečanje strateške energetske neodvisnosti Unije, ker se zmanjša potreba po uvozu fosilnih goriv; poudarja, da se z uvedbo tehnologij vozilo-omrežje odpirajo možnosti shranjevanja in prožnosti, ter ugotavlja, da bo zanje potrebna interoperabilnost energetskih sistemov in električnih vozil;

35. opozarja, da je treba za zagotavljanje odpornosti energetskih sistemov obravnavati tveganja v elektroenergetskem sektorju na področju kibernetske varnosti; poudarja, da se lahko zaradi vse večjega števila povezanih proizvodov, kot so grelne naprave, električna vozila in pametni števci, poveča tveganje kibernetskih napadov na elektroenergetski sistem; poziva Komisijo, naj hitro obravnava kibernetska tveganja in določi visoko raven zagotavljanja kibernetske varnosti za povezane proizvode v okviru omrežnega kodeksa za električno energijo o kibernetski varnosti;

36. ugotavlja, da bolj decentraliziran in na obnovljivih virih temelječ ter bolj povezan energetski sistem zahteva boljše predvidevanje povpraševanja po energiji ter večje usklajevanje oskrbe in shranjevanja iz različnih nosilcev energije v realnem času; pri tem pa je ključna vloga digitalizacije za obdelavo statističnih in meteoroloških podatkov; poziva Komisijo in države članice, naj razvijejo notranji trg za digitalne energetske tehnologije, hkrati pa varujejo zasebnost potrošnikov in osebne podatke; spodbuja države članice, naj sprejmejo indikator pripravljenosti na pametne sisteme, ki je bil razvit v okviru Direktive 2010/31/EU o energetski učinkovitosti stavb ([26]), da bi izkoristile možnost prožnosti pri prilagajanju odjema na ravni stavb; poudarja, da bo za to potrebnih več skupnih standardov za izmenjavo podatkov; pozdravlja namero Komisije, da bo sprejela akcijski načrt za digitalizacijo energetike, da bi okrepila tehnološko vodstvo EU in omogočila bolj povezan energetski sistem s pametnimi rešitvami v posameznih sektorjih (kot so pametna omrežja, učinkovitejši in varnejši promet ter prihranek energije v stavbah) in izboljšanim financiranjem za obdobje 2021–2027;

37. ponovno poudarja, da ima Agencija Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev ključno vlogo pri povezovanju energetskih sistemov in izvajanju energetske zakonodaje EU; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da ima agencija na voljo dovolj sredstev za izvajanje svojih nalog;

Zagotavljanje dostopnosti in cenovne ugodnosti energije za vse državljane in podjetja

38. poudarja, da je glavni cilj energetske politike EU zagotoviti pravilno delovanje trga ob upoštevanju potrebe po ohranitvi in izboljšanju okolja; poziva Komisijo, naj sprejme potrebne ukrepe za zaščito dobrega delovanja energetskih trgov, zagotovi polno izvajanje pravnega reda za notranji energetski trg, vključno s svežnjem o čisti energiji, uskladi pravice potrošnikov na področju plinskega in daljinskega ogrevanja s pravicami odjemalcev električne energije ter jim pomaga prispevati k razogljičenju gospodarstva; poudarja, da je treba potrošnike usmeriti k najbolj energetsko in stroškovno učinkoviti možnosti razogljičenja na podlagi cen, ki ustrezno odražajo vse stroške uporabljenega nosilca energije; pozdravlja pobudo za ponovni pregled Direktive 2003/96/ES ter njeno preoblikovanje v instrument za uskladitev davčnih politik z energetskimi in podnebnimi cilji za leti 2030 in 2050; poziva Komisijo in države članice, naj v to direktivo

([25]) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

([26]) Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetski učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).

vključijo podnebne cilje; poudarja, da je treba pregledati njeno področje uporabe ter fosilne pline ločiti od nizkoogljičnih plinov in plinov iz obnovljivih virov, da bi spodbudili razvoj trajnostnih alternativ; poziva države članice, naj odpravijo neupravičene davke in dajatve, da bi zagotovile usklajeno obdavčenje, spodbujale čiste inovativne tehnologije in zagotovile konkurenčne stroške energije v Evropi; poziva države članice, naj si prizadevajo za postopno odpravo neposrednih in posrednih subvencij za fosilna goriva;

39. se strinja z analizo Komisije, da si je treba še naprej prizadevati za postopno odpravo subvencij za fosilna goriva, da je treba zagotoviti doslednejše cenovne signale v vseh energetskih sektorjih in državah članicah, da so visoke dajatve, ki niso povezane z energijo, in dajatve, ki bremenijo odjemalce električne energije, neusklajene, zunanji stroški pa niso internalizirani; poziva Komisijo in države članice, naj znane težave odpravijo z učinkovitimi regulativnimi ukrepi;

40. meni, da je treba porabnike energije spodbujati, naj bodo bolj dejavni; pozdravlja, da so začele veljati nove določbe iz Direktive (EU) 2019/944, ki dejavnim porabnikom omogočajo, da v celoti sodelujejo na trgu in izkoristijo svoje dejavnosti; poziva Komisijo, naj oceni obstoječe ovire, da bi olajšala razvoj lastne porabe energije iz obnovljivih virov in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, zlasti za gospodinjstva z nizkimi prihodkih ali ranljiva gospodinjstva ter za industrijske porabnike; poziva k preglednim informacijam o podnebnem učinku energetskih izbir v okviru načrtovane kampanje za obveščanje porabnikov;

41. poudarja, da lahko povezan energetski sistem, ki temelji na obnovljivih virih energije, okrepi vlogo porabnikov in jim omogoča, da proizvajajo, porabljajo, shranjujejo in prodajajo energijo; meni, da ponuja tudi priložnosti za energetske skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov za izboljšanje energijske učinkovitosti na ravni gospodinjstev in pomoč v boju proti energijski revščini;

42. ponovno poudarja, da lahko energetske skupnosti in mikropodjetja omogočijo razvoj dostopa do bolj trajnostne energije, zlasti v oddaljenih območjih, na otokih in v najbolj oddaljenih regijah; poudarja, da je treba ta območja vključiti v vseevropska energetska omrežja in da bodo po zgledu projekta Tilos, ki je bil razvit v okviru programa Obzorje 2020, razviti projekti za energetsko samozadostnost otokov ali skupin otokov na podlagi obnovljivih virov energije;

43. poziva Komisijo, naj predlaga pravila, ki bodo državljanom in energetskim skupnostim omogočila nadaljnje sodelovanje pri povezovanju energetskih sistemov, na primer s priključitvijo na toplotna omrežja, polnilne postaje za električno mobilnost, naprave za shranjevanje ali prilagajanje odjema, poleg proizvodnje energije iz obnovljivih virov;

Zagotavljanje vodilne vloge Evrope na področju tehnologij za trajnostne in obnovljive vire energije

44. želi opomniti, da je eden od ciljev energetske unije zmanjšati našo odvisnost od uvoza in zagotoviti zanesljivost oskrbe in tehnološko neodvisnost; poziva EU, naj se iz sedanje gospodarske krize česa nauči in si prizadeva za večjo avtonomnost v strateških vrednostnih verigah; meni, da lahko k doseganju tega cilja prispevamo z ustvarjanjem sinergij;

45. poudarja, da je treba povečati konkurenčnost evropskih tehnologij za krepitev avtonomnosti EU v energetskem sektorju, ki je strateškega pomena; poziva Komisijo, naj raziskave in inovacije na tem področju podpre z različnimi strukturnimi in sektorskimi skladi; opozarja, da ima EU v svetu vodilno vlogo na področju tehnologij za satelitske meritve emisij, kot je zlasti storitev programa Copernicus za spremljanje ozračja; opozarja, da ima Evropski center za srednjeročne vremenske napovedi strokovno znanje za napovedovanje vremena in s tem za predvidevanje nihanj v povpraševanju po energiji; poziva Komisijo, naj razmisli o nadaljnji podpori tehnologij, ki bodo prispevale k integriranemu energetskemu sistemu, ki bo skladen s podnebnimi cilji, tudi tam, kjer ima Evropa vodilno vlogo v svetu in domače vrednostne verige;

46. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je v sklepih iz poročila o stanju energetske unije iz leta 2020 poudarjeno, da se zmanjšujejo naložbe v raziskave in inovacije na področju tehnologij čiste energije; poudarja, da je podpora EU ključna za raziskave in inovacije, zlasti prelomne inovacije; pozdravlja povečanje proračuna za raziskave v programu Obzorje Evropa in ustanovitev evropskega raziskovalnega prostora;

47. poudarja, da je potreben pravičen prehod, ter poziva Komisijo in države članice, naj v vseh ustreznih zakonodajnih predlogih obravnavajo strukturne spremembe v energetskem sektorju, da bi pomagali olajšati prehod na podnebno nevtralnost; ponovno poudarja zavezo iz novega zelenega dogovora, da nihče ne bi smel biti zapostavljen; v zvezi s tem

ugotavlja, da je bistveno, da se preoblikujejo znanja in spretnosti zaposlenih v sektorjih, ki jim grozi nevarnost, da zaradi zelenega prehoda izginejo; poudarja, kako pomembno je bogato evropsko strokovno znanje o povezovanju energetskih sistemov, in poziva države članice, naj ga cenijo in naj ga pomagajo prenesti iz energetskega sektorja, ki temelji na fosilnih gorivih, v ogljično nevtralen integriran energetski sistem;

48. poudarja naslednje prebojne inovacije na področju procesov in tehnologije, ki jih je treba dodatno izboljšati z vidika krožnega gospodarstva, in učinkovito strategijo za povezovanje sektorjev:

(a) visoko učinkovita proizvodnja jekla, ki temelji na vodiku iz obnovljivih virov ter združuje recikliranje jekla in proizvodnjo s pomočjo trajnih železnih kalupov,

(b) daljinsko ogrevanje s presežno toploto iz podzemnega prometa,

(c) pametno polnjenje in prehod na druge oblike prevoza v prometnem sektorju,

(d) trajnostno nadomeščanje petro- in agrokemičnih proizvodov ter procesov, ki so povezani z njimi,

(e) nova generacija proizvodnje baterij in recikliranja,

(f) tehnologije potopitve v tekočino za podatkovna središča, ki znatno zmanjšujejo potrebe po energiji in presežno toploto;

49. pozdravlja sprejete pobude za vrednostne verige, ki so strateškega pomena; poziva k priznanju tehnologij obnovljivih virov energije kot strateške vrednostne verige in k vzpostavitvi zavezništva, ki bo podpiralo prizadevanja za razširitev teh tehnologij, pa tudi k pobudi za izboljšanje postopkov in energijske učinkovitosti; poziva Komisijo, naj zagotovi pregledno upravljanje vseh zavezništev, vključno z udeležbo malih in srednjih podjetij, civilne družbe, nevladnih organizacij in neodvisnih strokovnjakov, pri čemer naj zagotovi geografsko raznolikost;

o

o o

50. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.